

ВИКТОР ЮГО

СКРЪБТА НА ОЛИМПИО

Превод от френски: Кирил Кадийски, 2002

chitanka.info

Не беше сводът блед, ни гаснеха полята;
не, слънчевият ден обагреше с позлата
 бездънния простор,
струеше сладък лъх над злачната поляна
и той не вярваше, с душа от кръв обляна,
 на своя смаян взор.

Сияйна есен бе; горички зажълтели
по голите бърда се мяркаха и трели
 под свода озлатен
ехтяха — птиците, от Бога вдъхновени,
навярно славеха със своите кантилени
 отрудения ден.

Реши да види пак дали все тъй под бряста е
колибата — приют на скъпото им щастие,
 потока с ромон глух,
любовните гнезда сред гъстата дъбрава,
където вкусваше с целувките забрава
 смутеният им дух.

Потърси той дома сред плодната градина,
алеята, зида, в решетката старинна
 опря посърнал лик;
вървеше блед, листа под стъпките хрущяха,
зад всеки ствол, уви, подобно сянка плаха
 стаен бе мъртъв миг.

Дочу ветреца той в горичката позната,
от който всичко в нас потръпва и в душата
 се буди любовта —
и който и дъба, и розата поклаца,
самият той душа, душа животрептяща
 на хиляди неща.

В безлюдната гора листата под нозете
се мъчеха сами да полетят, но сетне
се връщаха от път.
Тъй често, литнали — към нова светла вис ли? —
с прекършени крила и скръбните ни мисли
сред локва кръв лежат.

Той дълго гледа как — прекрасни, все по-редки —
Природата навред разстила нови гледки,
и чезнеше в мечти;
небето горе бе лице заруменяло,
а езерото тук — вълшебно огледало,
чу ручей да шурти.

Припомни си, уви, за времето щастливо,
не влезе — над зида наднична боязливо
като скиталец клет;
цял ден се скита сам. Но ето, мрак припадна,
а неговата гръд бе гробница прохладна,
и прокътят навред:

„О, скръб! Как искам аз да разбера в съсъда
кипи ли още вино, или с разбита гръд
на мъртвата любов свидетел ням ще бъда,
погребана навеки сред тоя дивен кът.

Как бързо се менят и се рушат нещата!
Природо ведрочела, забравяш всичко ти!
И късаш нишките, обвързали сърцата —
о, тайнствените нишки на нашите мечти.

Съборено лежи дървото с двете букви.
Домът ни от шубраци не можеш го откри.
И розите — и те са стъпкани, че тук ви
посрещат с глъч дечица, улигани в игри.

Зазидана мълчи чешмата; свежа, млада

*тук пиеше тя жадно с ожурено лице,
направо гребваше вода — като наяда —
и ронеше се бисер от нейните ръце.*

*Изровения път с паваж са го застлали.
А в пясъка личаха следите и от тях
бе доста весело: до моите натезжали
две стъпчици припрени — същински ситен смях.*

*И камъкът, забит от векове в тревите,
на който тя край пътя ме чакаше сама,
стърчи нащърбен днес, разкъртен от колите,
които с громол вечер се връщат у дома.*

*Тук лес е избуял, там минал суховеят.
Къде е днес животът, доскоро тук кипял;
и спомените в миг се пръсват и пилеят
като студена пепел от огън догорял.*

*Нима ни няма днес? Живяхме ли? Кога ли?
Кой моя стон ще чуе сред тая глушина?
Аз плача, а ветрец листата росни гали;
и моят дом видя ме и пак не ме позна.*

*Сега са други тук, където нас ни няма.
Където ти си стъпвал, ще мине утре друг.
Щом тук една мечта лелеели сме двама,
защо да не мечтаят и други двама тук!*

*Светът не почва с нас и няма с нас да свърши;
едно са най-накрая и лоши, и добри.
Летиш, но друг простор крилото ще прекърши;
сънуваш, но сънят е по-къс от сън дори.*

*Ще дойдат други, да, с души неопетнени,
сред тоя кът, от слънце и щастие облян,
да вкусят прелестта, която тук зове ни*

и любовта превръща в жадуван, светъл блян.

*Къде са нашите поля, реки, ливади?
Ще радват друг, любима, лесът и този бряг.
Ще дойдат други тук, разголени и млади,
да осквернят вълните, ласкали твоя крак.*

*Какво! Не сме ли се обичали, кажи ми!
По цъфналите хълми с възторжени души
не сме ли бродили по дъхави килими!
Жестоката Природа от всичко ни лиши.*

*Кажете, о, лози, ята във висините,
гнезда, тръстики гъсти, дъбрави, брегове,
нима и други тук така ще веселите?
Нима гласът ви нежен и други ще зове?*

*Как само внемлехме. Притихнали, с боязън
следяхме всеки трепет в гласа неповторим,
ловяхме смисъла, до днес недоизказан —
изконните ви тайни поне да не смутим!*

*Кажи ми, самота, о, чист простор, кажи ми,
Природо, прислонена сред тоя пустош див,
щом двамата заспим сред сенките незрими,
тъй както спи в ковчега мъртвецът мълчалив,*

*нима безчувствени вестта ще ви остави,
че сме навеки в гроба, а с нас и любовта,
и всичко ще цъфти и в мирните забави
ще пее и танцува с усмивка на уста?*

*Нима, съзрели ни да скитаме нехайни —
два призрака — сред урви, горички и скали,
не ще ни кажете една от тия тайни,
които всеки с близък човек ще сподели?*

Нима без капка жал за времето умряло
ще гледате как — сенки — отново тук вървим
и тя ме води пак, прегърнала ме вяло,
към някой извор, плачещ със стон неутешим?

И ако някой път за своята страст гореща
приют и други найдет сред злачните листа,
не ще ли чуват там — и те! — при всяка среща:
— Спомнете си, о, живи, за мъртвите в пръстта!

За твърде кратко Бог поля, реки, морави
и езера ни дава, и свод необозрим,
и глухите скали, и мрачните дъбрави —
любов, мечти, надежди под тях да прислоним.

А после взема ги. И духва той свещта ни.
И нашата заслона потапя в мрачина.
И казва на дола, люлял ни в свойте длани,
да заличи следите и нашите имена.

О, забрави ни, дом, ти, сенчест двор, градина!
Бълбукай, весел ручей! Ликувай, птичи глас!
Расти трева! Обвий и моя праг, лозина!
Не ще ви пак забравим, забравени от вас!

Защото сянката на любовта сте вие!
Оазисът сте вие, жадуван все така!
О, дол — велик приют, към тебе път се вие,
по който, цели в сълзи, вървахме за ръка!

Напускат страстите сами душата свита,
едната взела маска, а другата — кинжал:
палячовци на път, чиято пъстра свита
преваля с глъч и песни баира оголял.

И само ти, любов, не гаснеш! Нека бликат
лъчите, твоят факел мъглите да срази.

*Младежът те кълне, боготвори — старикът;
че радост за едни си, за други си сълзи.*

*Когато натезжи от старостта главата
и сам, без цел, без поглед, без помисъл за грях,
човек усети, че е гроб на нищетата —
с илюзии изтлели и целомъдрен прах;*

*и плахата душа се спусне в нашите бездни,
за да брои сред ада на ледената гръд
угаснали мечти и мъки безполезни —
тъй както мъртъвците след битка се броят —*

*и както смел търсач в ръката с факел скита
извън света реален, извън света засмян,
тя стига дъното на тая бездна скрита,
по-страшна и от дъно на мрачен океан;*

*и там, сред тая нощ, зловещо помрачняла,
душата в гърч ужасен от гниеция свят
усеща нещо как потрепва зад воала...
И тоя трепет в мрака си ти, о, спомен свят!“*

[21] октомври 18[37]

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.